

**MAYIS 2021 TARİH BASKILI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MEVZUATI
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

1- Ünite 1, sayfa 9, 3. paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Türkiye’de ise Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre 2020 yılında 384.262 kişi iş kazasına uğrarken, 908 kişi meslek hastalığına yakalanmıştır. Meslek hastalığı nedeniyle 5 kişi ve iş kazası nedeniyle 1231 kişi hayatını kaybetmiştir. Yıl içinde iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle 3.347 kişi sürekli çalışamaz duruma düşmüştür (http 7). Ancak bu rakamlar sigortalı olan ve kuruma bildirilen verileri içermektedir. 2020 yılı yıllık kayıt dışı istihdam oranının %30.59 olması, bu rakamların gerçeği yansıtmadığını ve mevcut tablonun aslında daha vahim olduğunu göstermektedir (http 8). Bu verilerle Türkiye, özellikle iş kazaları konusunda Avrupa’da ilk sırada, dünyada ise üçüncü sırada bulunmaktadır (TMMOB, 2018).

2- Ünite 1, sayfa 11, 2. paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

ILO verilerinden hareketle Türkiye’de GSYH’nin %4’ü alınarak yapılan hesaplama göre ise ülkemizde 2020 yılında meydana gelen iş kazası ve meslek hastalıklarından kaynaklanan kayıp 199 milyar TL’ye ulaşmaktadır. Ülkelerin işyeri güvenliğini ve çalışanların sağlığını iyileştirmemeleri karşısında katlanacakları ekonomik maliyetlerin yüksekliği, acil önlem alınmasına duyulan ihtiyacı göstermektedir.

3- Ünite 1, sayfa 18, “6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU’NUN ÖZELLİKLERİ VE TEMEL KAVRAMLAR” başlığı altındaki ilk paragrafta geçen cümlede altı çizili kelime aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

... Ancak bu ileri tarifli hükümlerin kanunun kabulünden yaklaşık 12 yıl sonrayı bulacak olması, bazı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının aksamasına neden olmuştur.

4- Ünite 1, sayfa 18, “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun Genel Özellikleri” başlığı altındaki 2. madde aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

- Geçmişte kaza ve hastalığın ortaya çıkmasından sonra işçilerin uğradığı zararları giderme amacı taşıyan koruyucu anlayış değişmiştir. İşyerindeki mevcut tehlike kaynakları, yaratacağı riskler ve sonuçlarının risk değerlendirme çalışması ile önceden tespit edilmesi öngörülmüştür. Böylece risklerin önleyici, iyileştirici ve koruyucu önlemleri içeren pro-aktif yaklaşım sayesinde kaza ve hastalıkların yaşanmadan önce ortadan kaldırılması, tüm çalışanlar için güvenli işyerlerinin oluşturulması amaçlanmıştır.

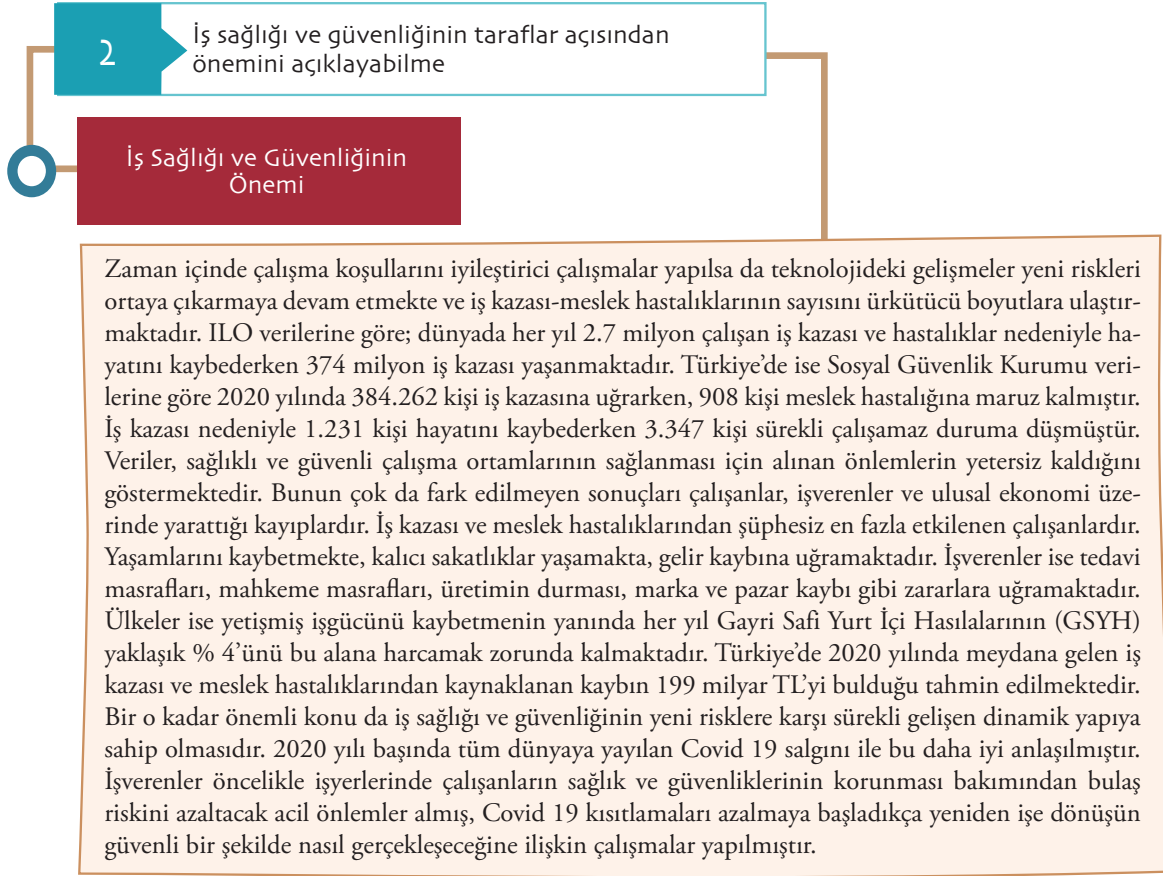
5- Ünite 1, sayfa 19, sağ sütun ilk madde aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nda düzenlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak idari para cezaları ilk kez işyerinin çalışan sayısı ve tehlike sınıfı esas alınarak artan oranlarda belirlenmiştir. Cezaların caydırıcı ve etkin olabilmesi için ceza miktarları yüksek tutulmuştur. Örneğin 2022 yılı için; iş güvenliği uzmanı ya da işyeri hekimi görevlendirmeyen işverenin aykırılığın devam ettiği her ay için ödeyeceği idari para cezası: 10’dan az çalışanı olan çok tehlikeli sınıftaki işyerleri için 26.158 TL, 10-49 arası çalışanı olan çok tehlikeli sınıftaki işyerleri için 34.878 TL, 50 ve üzerinde çalışanı olan çok tehlikeli sınıftaki işyerleri için 52.317 TL’dir.

6- Ünite 1, sayfa 31, son paragrafın ilk cümlesi aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Ancak alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği önlemleri evde çalışanlar için söz konusu olmamaktadır. Çünkü 6331 sayılı ...

7- Ünite 1, sayfa 33, “öğrenme çıktıları ve bölüm özeti 2” aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

8- Ünite 6, sayfa 166, sağ sütundaki 2. madde aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

- 49.maddede *çalışmanın, herkesin hakkı olduğu ve devletin, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için gerekli tedbirleri alacağı,*

9- Ünite 6, sayfa 168, sağ sütundaki paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Ülkemizde de yaklaşık 20 yıldır (4857 sayılı İş Kanunu ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu dönemi) proaktif/önleyici yaklaşımı esas alan iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat hükümleri mevcuttur. Ancak iş kazaları ve meslek hastalıklarının sayısında beklenen düşme sağlanamamıştır. Bunun nedeninin mevzuat hükümlerinin yetersizliği değil, mevzuatın uygulamaya yansıyamamış olduğu sıkça ifade edilmektedir. Daha önce de vurgulandığı gibi denetimi yapılmayan bir kuralın/mevzuatın uygulanmasını sağlamak çok zordur. Ülkemizde de genel olarak çalışma hayatına ilişkin yapılan denetimler son derece yetersizdir. 2020 yılı SGK verilerine göre işyeri sayısı 1.960.911’dir. Aynı dönemde Bakanlıkta görev yapan iş müfettişi sayısının ise sadece 980 kişi olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de denetim yetersizliğinden kaynaklanan iş kazası ve meslek hastalıkları önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Bu aşamada On Birinci Kalkınma Planında yer alan *iş sağlığı ve güvenliği alanında yetkilendirilen kurumların etkin denetimler ve düzenlemeler ile nitelik ve hizmet kalitesinin artırılması* hedefinin ivedilikle hayata geçirilmesi gerekmektedir. Müfettiş sayıları artırılarak yaygın, nitelikli ve etkin bir denetim sistemi oluşturulmalıdır (ILO,2021/b; Bayram; 2008; Kılıç, 2018; Karakaya vd., 2020; TC Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019; Şakar, 2014).

10- Ünite 6, sayfa 176, ilk paragraf, 4. satırda geçen “işçilere” ifadesi “işçilere / çalışanlara” şeklinde düzeltilmiştir.

11- Ünite 6, sayfa 176, ilk paragraf, 7. satırda geçen “işçilerin de” ifadesi “işçilerin / çalışanların da” şeklinde düzeltilmiştir.

12- Ünite 6, sayfa 179, Tablo 6.2 aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Tablo 6.2 2018-2020 Yıllarında Gerçekleştirilen İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Denetim/Teftiş Sayıları İle İşyeri Ve Sigortalı Sayısına Göre Denetim/Teftiş Oranları

	2018	2019	2020
İşyeri Sayısı	1.879.771	1.891.512	1.960.911
Denetim/Teftiş Sayısı	12.649	3.088	9.170
İşyeri Sayısına Göre Teftiş Oranı	%0,67	%0,16	%0,46
Sigortalı Çalışan Sayısı	14.229.170	14.314.313	15.203.423
Denetim/Teftiş Edilen Çalışan Sayısı	1.062.130	470.711	1.003.306
Sigortalı Sayısına Göre Teftiş Oranı	%7,46	%3,28	%6,59

13- Ünite 6, sayfa 179, 2. paragrafta geçen cümleler aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

... SGK'nın 2020 yılı verilerine göre ülkemizde aktif çalışan (işçi-memur-çırak- tarımda çalışanlar gibi) sayısı 23.381.734 kişidir. Buna göre toplam 980 olan müfettiş sayısı (teknik ve sosyal iş müfettişi) göz önüne alındığında, iş müfettişi başına 23.858 çalışan düşmektedir. İşyeri bakımından değerlendirildiğinde ise müfettiş başına denetlenecek işyeri sayısı 2.000 olmaktadır. Bu da ülkemizde genel olarak iş müfettişi sayısının ve buna bağlı olarak iş denetimi sayılarının yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir.

14- Ünite 6, sayfa 183, sağ sütunda geçen paragrafta aşağıdaki altı çizili kelimeler ve "Dikkat" düzeltilmiştir.

Örneğin İş Kanunu m.99'a göre *İşçilere eşit davranma ilkesine uymayan işverene eşit davranmadığı her işçi için 397 TL idari para cezası verilir* hükmü maktu (sabit) olarak belirlenmiş para cezasıdır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 26.maddesine göre *çalışanlara eğitim verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverene çalışan başına 1.408 TL idari para cezası verilir* hükmü maktu (sabit) olarak belirlenmiş para cezasıdır. Buna karşılık *risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan işverene 10.458 TL ile 31.374 TL arasında değişen idari para cezası verilir* hükmü nispi olarak belirlenmiş para cezasıdır (*Ceza tutarları 2022 yılına ilişkindir*).

dikkat

6331 sayılı Kanun'un 26.maddesine göre düzenlenmiş ve 2022 yılında uygulanacak idari para cezaları için aşağıdaki adrese bakabilirsiniz. <https://www.csgeb.gov.tr/isggm/hizmetlerimiz/idari-para-cezaları/>

15- Ünite 6, sayfa 184, Tablo 6.3 aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Tablo 6.3 Nispi Para Cezası Uygulanması

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2022 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %36,20)									Açıklamalar
			10 dan Az Çalışanı Olan İşyerleri			10-49 Çalışanı Olan İşyerleri			50+ Çalışanı Olan İşyerleri			
			AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%25 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılarak)	
MADDE 24 - Teftiş, inceleme, araştırma, müfettişin yetki, yükümlülük ve sorumluluğu	26/1-k	24/2 Ölçüm, inceleme ve araştırma yapılmasına, numune alınmasına veya eğitim kurumları ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kontrol ve denetiminin yapılmasına engel olmak.	17.439	21.798	26.158	17.439	26.158	34.878	26.158	34.878	52.317	TL

Kaynak: <https://www.csgb.gov.tr/isggm/hizmetlerimiz/idari-para-cezolari/>

16- Ünite 6, sayfa 164, son paragrafta geçen altı çizili kelimeler aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

... Örneğin işyeri 4 kişinin çalıştığı az tehlikeli sınıfta yer alan bir yönetim danışmanlığı firması ise işverenin ödeyeceği idari para cezası 17.439 TL olacaktır. Eğer işyeri 35 kişinin çalıştığı tehlikeli sınıfta yer alan patates cipsi imalatı yapan bir işyeri ise işverenin ödeyeceği idari para cezası 26.158 TL olacaktır. İşyeri 80 kişinin çalıştığı çok tehlikeli sınıfta yer alan bir tıbbi laboratuvar ise işverenin ödeyeceği idari para cezası 52.317 TL olacaktır.

17- Ünite 6, sayfa 185, Tablo 6.4 aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Tablo 6.4 Maktu Para Cezası Uygulanması

Kanun Maddesi	Ceza Mad.	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	2022 Yılında Uygulanacak Ceza Miktarı (TL) (Yeniden Değerleme Oranı %36,20)									Açıklamalar
			10 dan Az Çalışanı Olan İşyerleri			10-49 Çalışanı Olan İşyerleri			50+ Çalışanı Olan İşyerleri			
			AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%25 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (Aynı miktarda)	TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	AZ TEHLİKELİ (%50 artırılarak)	TEHLİKELİ (%100 artırılarak)	ÇOK TEHLİKELİ (%200 artırılarak)	
MADDE 25 - İşin durdurulması	26/1-l	25/6 İşin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödememek veya uygun başka iş vermemek.	2.820	2.820	2.820	2.820	2.820	2.820	2.820	2.820	2.820	TL/ihale uğrayan her çalışan için, * Aykırılığın devamı halinde her ay aynı miktar

Kaynak: <https://www.csgb.gov.tr/isggm/hizmetlerimiz/idari-para-cezolari/>

18- Ünite 6, sayfa 185, Tablo 6.4'den sonraki paragrafta geçen altı çizili kelimeler aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Yukarıda örnek olarak verilen idari para cezası yaptırımını maktu niteliktedir. Kanunda işin durdurulması nedeniyle işsiz kalan çalışanlara işverenin ücretlerini ödemesi veya uygun başka bir iş vermesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu hükme aykırı davranan işveren, çalışan başına 2.820 TL idari para cezası ödeyecektir. Örneğin işyerinde faaliyetin tamamen durdurulduğu varsayılrsa ve işyerinde toplam 200 çalışan olsa, işverenin bir ay için ödeyeceği idari para cezası tutarı 564.000 TL olacaktır.